

Sak 5.3 Rekrutteringen til læreryrket - nok en gang

Som vår følger etter vinter, går vi nok en gang inn i tiden hvor kommuner utlyser ledige stillinger i skoler og barnehager, med påfølgende prosesser hvor forhåpentligvis søkere vil komme til å takke ja til tilbud om stilling ved én av kommunens enheter. Og i prosessen vil kanskje kommuner nok en gang falby seg med tilbud om rekrutteringstillegg for å sikre seg søkere. Det er kamp for å få tak i de lærerne som uteksamineres fra lærerutdanningsinstitusjonene, én kamp som kommuner med svak økonomi ikke har mulighet til å vinne, uansett om behovet for lærere med godkjent lærerutdanning er like skrikende der som i andre kommuner. Så hva gjør kommunene da? Er det kanskje på tide å skifte strategi, og hva kan løsningen være? Vi i Utdanningsforbundet vet mye om hva som skal til, og vi ønsker å være en med-aktør for å skape en endring. Men da må vi bli lyttet til. Vi er ekspertene ute i felt.

For å sette det hele på spissen; i en kommune hvor det i følge GSI-tall for skoleåret 2024-2025 var planlagt at 24,45% av undervisningstimer skulle gis av personer uten godkjent lærerutdanning, er situasjonen alvorlig. Når så andelen av lærere som per i dag er i undervisningsstillinger i skolen, som er 50 år +, er på 41% av totalen.¹ I barnehagene er andelen ansatte med barnehagefaglig kompetanse (med barnehagelærerutdanning) som er 50 år + hele 50%. Når disse i løpet av de neste 15 til 20 årene slutter, så er det forventet at stillingene skal fylles med personer med godkjent lærerutdanning for grunnskole og barnehage. Spørsmålet er om det skjer.

Vi vet at lønn er et viktig virkemiddel for å rekruttere. Mange unge er opptatt av lønn, både fordi mange er i oppstartsfase med å skaffe seg bolig når de er ferdigutdannet og har forpliktelser å fylle, men også fordi de ser på det som en sikkerhet for framtid. Derfor vil Utdanningsforbundet fortsatt arbeide med å heve lønnsnivået til alle lærere i lønnsforhandlinger.

Men vi vet at unge er opptatt av andre ting også når de skal velge yrkesvei. De er opptatt av arbeidstid, hvilke arbeidsoppgaver de får, hvordan de møtes og følges opp av ledere, hvilken relasjon de får til leder, og hvilken innflytelse de får på sitt eget arbeid. Her er det nok å gripe fatt i for kommuner, om de ønsker å gjøre seg attraktive for studenter ved grunnskole- og barnehagelærerutdanningene, og treffe de som ennå ikke har påbegynt studier. Disse blir det viktig å treffe. Det er ikke nok å fjerne karakterkrav for å få unge til å velge lærerutdanningene.

---

¹ Tall fra medlemsregisteret Utdanningsforbundet Tjeldsund, 2025

Det handler om å legge til rette for at nyutdannede får godt møte med sin nye arbeidsplass slik at de velger å bli der, får veiledning og mentor kanskje utover ordningen slik den er i dag, og de opplever at hverdagen som lærer er god. Hvis ikke, er veien kort til å slutte som lærer og velge annen yrkesvei. Som Utdanningsforbundets leder, Geir Røssvoll, sa i sin tale til landsmøtet i 2023: «Det skal være godt å gå på arbeid!» Det gjelder også for de som har vært i yrkeslivet ei stund.

Hele samfunnet er tjent med en god skole og barnehage, med kompetente ansatte og hvor man er opptatt av kvaliteten på opplæringen. Og for å skape kvalitet, må der også finnes kompetanse å ta av. Da kan ikke undervisningen i 24,45% bli gitt av personer uten godkjent lærerutdanning. At vi trenger ansatte med annen kompetanse enn lærerutdanning, ja, det gjør vi slik som samfunnet endres. Men annen kompetanse må komme i tillegg til undervisningskompetansen, ikke i stedet for. Det er rimeligere i det lange løp å bygge de små menneskene enn det er å reparere de store.

Vi i Utdanningsforbundet vet hva som skal til for å skape god skole og barnehage, og vi ønsker å være med-aktør for å skape det. For vi er ekspertene ute i felt.

Innstilling til vedtak:

Utdanningsforbundet Tjeldsund skal i neste årsmøteperiode arbeide for at Tjeldsund kommune får en tiltaksplan for å rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole. Målet for en god tiltaksplan er at den skal inneholde tiltak for rekruttering utover eksisterende økonomiske tiltak samt at den inneholder tiltak for å beholde.

Innlegget skal publiseres i lokale medier.